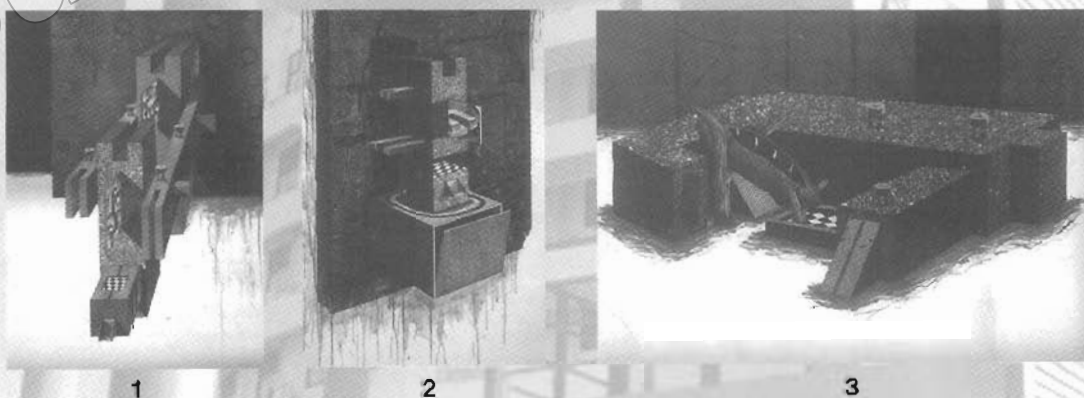

การวิเคราะห์สุนทรียภาพจากผลงานชุด Bangkok Portfolio "นางฟ้าจำลอง" ของสิทธิชัย ประทุมรัตน์

วรรณวรงค์ เล็กอุทัย

ศิลปะตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมาการที่เราจะมองหาคุณค่าทางสุนทรียภาพของศิลปะได้นั้น เป็นเรื่องที่เราไม่มองคุณค่างานศิลปะสมัยใหม่แตกต่างกันไปจากเดิม เพราะศิลปะในปัจจุบันล้วนไม่ได้มาจาก ความงามเท่านั้น หากแต่มาจากการแสดงออกและความสามารถของศิลปินซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่เทคนิค แต่ความ จากการหยั่งรู้ของศิลปินที่เกิดจากการสังเกตและการรู้เชิงประจักษ์ ถึงจะมีความสามารถเข้าใจสิ่งนั้นได้ลึกซึ้งกว่าผู้อื่น นับว่าเป็นคุณลักษณะของศิลปินที่ควรพิจารณาสิ่งๆ นั้นอย่างจริงจัง รู้ให้ถึงแก่นแท้ และมีประสบการณ์กับสิ่งนั้น โดยตรง ถึงจะทำให้เรามองทัศนคติและวิธีการสร้างสรรค์แตกต่างกันออกไป ดังนั้นงานศิลปะจึงย่อมไม่อาจมีมาตรฐาน ของการสัมผัสรับรู้เดียวกันได้ การที่จะค้นหาคุณค่างานศิลปะชิ้นนั้นจึงขึ้นอยู่กับ การสังเกต การหยั่งคิด การสัมผัสรับรู้ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เพื่อที่จะตีความถอดรหัสของผลงานออกมาจากภาพลักษณ์ที่เห็นและที่แฝงนัยยะ ไว้ในผลงาน

สิทธิชัย ประทุมรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และยังเป็นศิลปินร่วมสมัยผู้มีชื่อเสียงมาจากแวดวงศิลปะภาพพิมพ์ของไทย และนานาชาติ ด้วยบุคคลิกลักษณะความเป็นนักคิดของเขาทำให้ชอบค้นคว้าหาวิธีการแสดงออก แล้วพัฒนาไปสู่รูปแบบทางการสร้างสรรค์ที่มีความหลากหลายโดยไม่ยึดติดกับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แนวทางการทำงานของสิทธิชัย จากเดิมผลงานภาพพิมพ์มีลักษณะเกี่ยวกับโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมด้วยการใช้รูปทรงเรขาคณิตสร้างมิติลง เพื่อสะท้อนแง่คิดในเชิงตรรกวิทยาถึงรากฐานที่เป็นจริงของชีวิต (ดูภาพประกอบที่ 1 - 3) ต่อมาเขาเริ่มมีการ เปลี่ยนวิธีการนำเสนอจากรูปแบบผลงานภาพพิมพ์มาสู่ผลงานภาพถ่ายชุด Bangkok Portfolio (ดูภาพประกอบที่ 4) โดยเริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นช่วงพลิกผันของสิทธิชัยที่ต้องการเปลี่ยนบทบาทการสร้างผลงานของตนเอง ออกมาเชิงวิพากษ์วิจารณ์ถากถางสังคมในทัศนคติที่มีต่อความเชื่อ ความมั่งงายที่แอบแฝงอยู่ในการดำเนินชีวิตผู้คน ในสังคมบ้านเราอย่างแยกไม่ออก ทั้งๆ ที่ความเชื่อกับการดำรงชีวิตไม่อาจบรรจบกันหรือจับต้องกันได้ เป็นสิ่งคู่ขนานกัน แต่กลับไปด้วยกันได้และก็ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ นับว่าเป็นความแปลกที่สิทธิชัยนำมาคิดต่อ ...เพื่อจะพัฒนาให้ เป็นแง่มุมทางความคิดในการทำงานโดยหันกลับมาดูตัวเองที่เป็นคนไม่เชื่อในสิ่งที่เป็นนามธรรม เชื่อในสิ่งที่เราต้องทำ และรู้ด้วยตัวเราเอง แต่ก็พยายามไม่คิดเข้าไปยุ่งเกี่ยวอาจจะเพราะว่าจิตใต้สำนึกมองผ่านเรื่องนี้ไป คือไม่ต่อต้าน แต่ก็ไม่สนใจและไม่เป็นไปตามเขา... จะสังเกตได้ว่าสิ่งที่ศิลปินคิดเป็นตรรกะ และเป็นข้อเท็จจริงมาเกี่ยวข้องเสมอ อาจจะเพราะการถูกปลูกฝังให้ทำด้วยตนเอง รู้ด้วยตัวเองมาตั้งแต่ศิลปินเล็กๆ ก็ว่าได้

ภาพที่ 1-3 : ผลงานภาพพิมพ์ (Etching) ช่วงปี พ.ศ. 2533 - 2534 ของสิทธิชัย ประทุมรัตน์

สัมภาษณ์ สิทธิชัย ประทุมรัตน์, 23 สิงหาคม 2551.

สัญลักษณ์ทางคติความเชื่อที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ล้วนมีรูปสัญลักษณ์ที่ค่อนข้างเสี่ยงต่อกระแสสังคม ในที่นี้จะหมายถึงพระเครื่อง วัตถุบูชา เครื่องรางของขลัง เป็นต้น ซึ่งถ้าหากศิลปินนำมาใช้เป็นสื่อทางศิลปะแล้ว ไม่รู้จักในสิ่งเหล่านั้นหรือรู้แบบผิวเผิน ประกอบกับการที่ศิลปินไม่เชื่อกับสิ่งเหล่านี้ จึงไม่สมเหตุสมผลที่จะนำมาใช้ ได้ออกทางความคิด ศิลปินจึงใช้สัญลักษณ์ที่ค่อนข้างออกไปในทางจินตนาการน่าจะได้ผลกว่า ดังนั้นรูปสัญลักษณ์ของ เทพ เทวดา นางฟ้า ในวัด โบสถ์ และจากภาพเขียนฝาผนัง จึงถูกนำมาเกี่ยวข้องกับคติความเชื่อได้เช่นกัน จากเรื่อง ความเชื่อดังกล่าวเป็นที่มาของเนื้อหาแนวความคิดของศิลปิน และสิ่งที่จะนำเสนอแนวคิดด้านนี้ได้เหมาะสมที่สุดคือ เรื่องทัศนคติของตัวเอง ศิลปินจึงได้หยิบยกเอา "อัลบั้มภาพ" มาเป็นตัวแทนของการเก็บบันทึกทัศนคติในแต่ละช่วง และการบันทึกแต่ละช่วงก็ไม่จำเป็นต้องต่อเนื่อง ศิลปินจะหยิบยกช่วงใดช่วงหนึ่งมานำเสนอก็ได้ นี่เป็นจุดกำเนิดของ ผลงานชุด Bangkok Portfolio โดยนำเสนองานให้มีรูปแบบที่หลากหลายทั้งงานภาพถ่าย จิตรกรรม ศิลปะจัดวาง (ดูภาพประกอบที่ 4-11) ซึ่งหนึ่งในงานชุดนี้ที่ผู้เขียนนำมาวิเคราะห์ คือ ผลงาน "นางฟ้าจำแลง"

ภาพลักษณ์ของผลงาน

ผลงาน "นางฟ้าจำแลง" ปีพ.ศ.2546 เป็นภาพถ่ายของสิทธิชัยที่ใช้ระบบการบันทึกภาพในห้องภาพ จากนั้นนำมาตกแต่งภาพเพิ่มเติมด้วยเทคนิคทางคอมพิวเตอร์ให้สมบูรณ์ตามความคิด การนำเสนอความเหมือนจริง ของการใช้ภาพถ่ายจะปะทะกับคนดูได้แรงมากกว่าภาพเขียน และภาพถ่ายเหมือนจริงนี้สามารถแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของศิลปินผู้เป็นแบบหรือวัตถุทางศิลปะได้ดี ศิลปินต้องการชี้ให้เห็นถึงสิ่งแปลกปลอมที่ประดับตกแต่งบน ใบหน้าด้วยสารเคมีต่างๆ จากเครื่องสำอางอย่างสวยงาม และสวมใส่ชุดแบบนางละครลบความเป็นต้นแบบออกไป จนจำแทบไม่ได้ว่าเป็นผู้ใด เพื่อทำให้ศิลปินกลายมาเป็นตัวแทนของนางฟ้าที่จำแลงมาด้วยใบหน้าที่แสดงสีหน้าเรียบเฉย จากภาพลักษณ์นี้ที่ศิลปินปรากฏกายเป็นเพศหญิงซึ่งไม่ใช่ตัวตนภายนอกที่แท้จริง กระตุ้นความรู้สึกผู้ชมอย่างแรงกว่า เนื้อหาสาระที่ศิลปินต้องการนำเสนอเสียอีก และนำไปสู่คำถามที่ระแวงในใจผู้ชมที่คุ้นเคยกับศิลปิน ว่านั่นเป็น ภาพลักษณ์ที่เป็นตัวตนจริงของศิลปินหรือไม่ สำหรับฉากหลังของภาพทั้งสี่ช่องมีสีพื้นภาพเป็นสีส้มและมีสีเหลืองดู สุกสว่างเป็นรัศมีวงกลมแผ่ออกมาจากเบื้องหลังศีรษะของนางฟ้า ซึ่งเหมือนกับภาพเขียนเทพเทวดาในงานจิตรกรรม ฝาผนัง การจัดวางองค์ประกอบของผลงานแบ่งภาพออกเป็นสี่ช่องได้แก่ สองช่องด้านบน และสองช่องด้านล่าง ซึ่ง แต่ละช่องเป็นภาพเหมือนศิลปินที่มีการประดับตกแต่งใบหน้าที่สวมชุดเป็นนางฟ้าเหมือนกันทั้งสี่ภาพ ส่วนที่ ต่างกันคือ การลืมหัดดา-หัตถ์ที่ดูเหมือนกับว่าภาพนั้นกระพริบตาได้ตอบกับผู้ชมได้ และการเปิดเผยให้เห็นพื้นที่ช่วงตัว ของผิวกายที่ต่างกันคือ เห็นจากศีรษะลงมาถึงคอกับเห็นลงมาถึงช่วงอก ทำให้ดูราวกับว่าคนในภาพนั้นมีการเคลื่อนไหว ปฏิสัมพันธ์กับผู้ชมได้ ศิลปินต้องการสื่อถึงความเคลื่อนไหวในลักษณะ 3 มิติลวง (Pictorial Space) คือภาพที่แสดง ความตื้นลึกแบบ 3 มิติ เป็นการลวงตาแต่จับต้องไม่ได้ในเชิงตรรกวิทยา เป็นสิ่งที่ศิลปินพยายามคิดค้นในการทำงานมา โดยตลอด กับการหาวิธีทำความเข้าใจที่เป็นไปได้กับสิ่งที่จับต้องไม่ได้ ดังนั้นสิ่งที่เห็นจากผลงานนี้มันไม่ใช่ภาพนิ่งอีกต่อไป แต่เป็นภาพมีชีวิตที่จ้องมองดูคุณอยู่ด้วยเหมือนกัน โดยสัมผัสรับรู้ที่ได้ทางความรู้สึกนั่นเอง

การใช้สัญลักษณ์ความเป็นตัวแทนของนางฟ้าแทนที่จะเป็นเทวดานั้นเป็นมุมมองที่ละเอียดอ่อน อีกด้านหนึ่งของสิทธิชัย เพราะการใช้เพศที่เป็นตัวเองมานำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับความเชื่อ จะยิ่งแสดงถึงความ กร้าวร้าวมีท่าทีเชิงกระด้าง แต่การนำเสนอสลัดกันกับเพศของศิลปินด้วยลักษณะความบอบบางทำที่นุ่มนวลอ่อนไหว ของเพศแม่มากกว่าเพศตนเอง เพื่อลดความแข็งแกร่งที่ไม่โจ่งแจ้งแต่บาดลึกเข้าประเด็นที่ต้องการจะเสียดสีหรือ ถากถางประชดประชันสังคมในเรื่องความเชื่อไปได้ด้วย และเป็นการตั้งคำถามเชิงวิพากษ์วิจารณ์ต่อผู้ชม ซึ่งขึ้น อยู่กับประสบการณ์ของผู้ชมแต่ละคนว่าจะมีการรับรู้ และมีข้อคิดเห็นแง่มุมใดได้ตอบกับผลงาน (ดูภาพประกอบที่ 4)

ภาพที่ 4 : ผลงานชุด Bangkok Portfolio "นางฟ้าจำลอง" ของ ลิทธิชัย ปรัชญารัตกุล
เทคนิคภาพถ่าย (Photo print, variable) ปี พ.ศ. 2546

การวิเคราะห์ทางด้านสุนทรียภาพ

ผลงานศิลปะในอดีตถึงปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่าศิลปินนิยมใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความจึงมีนักปรัชญาสมัยใหม่ให้ความสนใจเรื่องสัญลักษณ์ในงานศิลปะอย่างจริงจัง เช่น เนลสัน กูดแมน (Nelson Goodman, 1906-1998) นักปรัชญาชาวอเมริกัน เขาได้นำเสนอทฤษฎีอุปนัย (Induction) เป็นกระบวนการให้เหตุผลที่เนื้อความของข้อสรุปมีเกินกว่าเนื้อความของข้อตั้ง ซึ่งถ้าหากข้อตั้งเป็นความจริงแล้ว ข้อสรุปก็น่าจะเป็นความจริงได้ ศิลปะสำหรับเนลสัน กูดแมน คือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเป็นสื่อสำหรับบ่งบอกสาระอย่างหนึ่ง การบ่งบอกนั้นไม่จำเป็นต้องใช้รูปลักษณ์เหมือนสื่อสิ่งนั้นแต่สามารถเชื่อมโยงความคิดใดความคิดหนึ่งที่ทำให้เกิดความคิดอื่นๆ ตามมา งานศิลปะมีแนวโน้มที่จะครอบคลุมคุณสมบัติอย่างหนึ่งได้นั้นคือ งานศิลปะได้แสดงสัญลักษณ์และตัวมันเองก็เป็นสัญลักษณ์ด้วย ความเหมือนจริงไม่ใช่คุณสมบัติที่จะทำให้สิ่งหนึ่งเป็นตัวแทนอีกสิ่งหนึ่งได้ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างมีมุมมองได้หลายทาง จึงไม่อาจตัดสินได้ว่าทัศนะหนึ่งจะถูกต้องกว่าอีกทัศนะหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมของผู้ชม ทุกการรับรู้ที่เราเข้าใจว่ามาจากความจริงแท้ที่จริงเป็นการตีความหมายของเราเอง ดังนั้นจึงไม่มีศิลปะใดๆ แสดงสิ่งแท้ที่แท้จริงได้ สิ่งที่เราคิดว่าเหมือนจริงนั้นเป็นเพราะการเห็นที่เคยชินของเราเอง ซึ่งอาจกลายเป็นอย่างอื่นในเวลาอื่นสถานการณ์อื่นหรือในวัฒนธรรมอื่น อะไรที่เคยเป็นสิ่งจะมาก่อนสำหรับยุคปัจจุบันอาจกลายเป็นการบิดเบือนความจริง ศิลปะไม่ใช่เป็นการลอกเลียนสิ่งหนึ่ง แต่เป็นการแสดงสิ่งนั้นให้มีลักษณะแบบหนึ่งตามทัศนะที่มีต่อการมองโลกของบุคคลนั้น

² เจษฎา ทองรุ่งโรจน์. พจนานุกรมปรัชญา อังกฤษ-ไทย. 2547. หน้า 97.

ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลงานชุด Bangkok Portfolio "นางฟ้าจำลอง" ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ เนลสัน กูดแมน ทำให้มีมุมมองในการเชื่อมโยงสาระได้ว่า ศิลปินใช้ผลงานศิลปะภาพถ่ายแสดงสัญลักษณ์ เพื่อสื่อถึงทัศนคติที่มีต่อความเชื่อในสังคมความไม่จริงแท้ความเป็นสิ่งลวง โดยการตีความของศิลปินเองแล้วหาสัญลักษณ์มาใช้แทนความเชื่อในสิ่งจับต้องไม่ได้ของมนุษย์อย่างผู้คน ด้วยรูปลักษณ์ของนางฟ้าและตัวผลงานเองยังเป็นสัญลักษณ์ของตัวมันเองอยู่ด้วยคือ อัลบั้มภาพ ที่แทนความหมายของการบันทึกความคิดเห็นด้วยภาพถ่าย ศิลปินใช้ตนเองเป็นสื่อแสดงทัศนคติต่อค่านิยมทางความเชื่อที่มนุษย์ของมนุษย์คน ในสังคมดีลลิตีที่จับต้องไม่ได้ไม่มีเหตุผลด้วยภาพลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นว่านางฟ้าไม่มีจริง ถ้ามีก็มีแต่สิ่งที่ไม่จริง ศิลปินเสียดสีประชดประชันสังคมเพื่อตีแผ่ออกมาให้เห็นนั่นคือการบิดเบือนความจริงด้วยความลวงของการปลอมแปลงตัวของศิลปินที่เป็นชายแต่งให้เป็นหญิง ภาพเหมือนศิลปินไม่ได้เป็นตัวแทนของศิลปิน แต่ภาพเหมือนศิลปินเป็นนัยยะแสดงสาระอย่างใดอย่างหนึ่งให้ผู้ชมขยายความออกไปได้อีก ขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อมของผู้ชมเช่น การบิดเบือนความจริงสิ่งที่เห็นอะไรจริงอะไรลวงซึ่งสะท้อนการสร้างภาพของสังคมให้ดูดี โดยเฉพาะในช่วงเวลานั้นตอนที่ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ได้มีการจัดงานประชาสัมพันธ์ระดับชาติที่ยิ่งใหญ่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทย (อเมซิงไทยแลนด์) ด้วยสื่อทางเทคโนโลยีเป็นสัญลักษณ์ในการสร้างภาพลวงของความสวยงามดั่งงามอย่างใหญ่โตออกไปทั่วโลก ซึ่งความเป็นจริงไม่ใช่แต่เป็นการสร้างภาพลวง ความงามที่แท้จริงแทบไม่มีแล้ว โดยเฉพาะกรุงเทพฯ เมืองฟ้าอมรแห่งนี้ล้วนมีแต่ความจริงของการเสื่อมโทรมแทรกซึมไปทุกที่ทั้งด้านกายภาพและจิตใจ

การตีความจากผลงาน

จากผลงาน Bangkok Portfolio "นางฟ้าจำลอง" แสดงทัศนคติของสิทธิชัย ปรชวรรัตน์กุล ว่ามีมุมมองต่อสังคมเมืองกรุงที่เขาอาศัยอยู่อย่างไร ด้วยรูปแบบวิธีการสร้างสรรค์งานที่มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนไปตามเนื้อหาความคิดโดยเฉพาะผลงานชุดนี้เขาใช้เทคนิคการถ่ายภาพ บันทึกภาพตนเองเป็นแบบ หรือวัตถุทางศิลปะ เพราะเขาต้องการสื่อแสดงความคิดเห็นที่เป็นของตนเอง ฉะนั้นคงไม่มีใครเป็นตัวแทนความคิดเห็นของตนเองได้ดีกว่าตัวเองอีกแล้ว ภาพเหมือนของศิลปินจึงเป็นตัวแทนความคิดไม่ใช่รูปลักษณ์ ซึ่งความคิดของเขาถูกแปลค่าออกมาด้วยภาพสัญลักษณ์ของ "นางฟ้า" โดยหยิบยืมรูปลักษณ์มาจากภาพเขียนฝาผนัง เพื่อนำมาแทนค่าเปรียบเทียบกับภาพลักษณ์ของความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งที่เป็นนามธรรมต่างๆ เช่น การบนบาน การขอหวย การบูชาวัตถุมงคล เครื่องรางของขลังเป็นต้น ที่ผูกพันอยู่กับคนไทยจนแทบแยกไม่ออกจากความไม่มีตัวตนนี้เป็นสิ่งลวงที่ผู้คนกลับหลงใหลโลกจำลองมากกว่าโลกแห่งความจริงหรือข้อเท็จจริง โดยมีรูปแบบผลงานเป็นภาพถ่ายเหมือนจริงสื่อแสดงสัญลักษณ์ของอัลบั้มรูปถ่ายที่ในหนึ่งหน้ามีสี่ช่องสำหรับใส่รูปถ่าย แสดงนัยยะถึงการบันทึกทัศนะของศิลปินด้วยภาพและเป็นตัวส่งสารถึงผู้ชมด้วยวิธีการจัดองค์ประกอบส่วนต่างๆ ของภาพ ให้มีการโต้ตอบทางความรู้สึกกับผู้ชมที่มองผลงานเช่น การวางภาพสี่ภาพให้มีความแตกต่างของรายละเอียดเล็กน้อยเช่น การลืมตา-ปิดตาสลับกัน ทิศทางของความเหมือนและความต่าง กับการเห็นที่แปรเปลี่ยนแบบภาพขยายเข้ากับภาพทยอยออกของแต่ละช่องในมุมทะแยง จากการจัดวางต่างๆ เหล่านี้ช่วยสร้างให้ภาพมีมิติลวงที่ดูเหมือนเคลื่อนไหวได้กระพริบตาได้ราวกับว่า ภาพเหมือนทั้งสี่ภาพตรงหน้ามองดูผู้ชมอยู่พร้อมกันกับที่ผู้ชมมองดูภาพนี้ มิติลวงทางการสัมผัสรับรู้จากการมองก่อให้เกิดความรู้สึก ได้เสริมเนื้อหาสาระทางด้านความเชื่อของสิ่งที่ไม่มีความจริง โดยการใช้สัมผัสด้วยจิตที่มีความเป็นไปแบบนี้จริงๆ ในสังคมให้กระจ่าง ด้วยประสบการณ์ที่เกิดขึ้นได้จริงของผู้ชมที่สัมผัสรับรู้จากผลงาน ศิลปินสามารถแสดงออกถึงความมีปัญญา ในการทำความเข้าใจที่เป็นไปได้กับสิ่งที่จับต้องไม่ได้ออกมาให้เป็นจริงได้

การบิดเบือนสิ่งที่เห็นไม่ใช่สิ่งที่จริงของนางฟ้าจำลองที่มาจากคติความเชื่อทางศาสนาได้ถูกสะท้อนใหม่ ด้วยภาพลวงที่เป็นไปในสังคมที่เกิดขึ้นภาพลวงนี้ได้สะท้อนข้อเท็จจริงในสังคม ความเหมือนไม่จำเป็นต้องคือสิ่งนั้นแต่สิ่งที่แฝงไว้คือความจริง ทำให้ตระหนักว่าศิลปินต้องการเตือนผู้คนให้ระวังสิ่งรอบข้างด้วยสัญชาตญาณอย่าเชื่ออะไรง่าย ๆ เปิดประเด็นให้เกิดการตั้งคำถามกับการสงสัยต่างๆ แม้กระทั่งกับความหวาดระแวงเมื่อดูภาพ

เหมือนศิลปินภาพนี้ ด้วยแรงปะทะซึ่งนอกเหนือจากประเด็นวิธีคิดของศิลปิน คือถ้าผู้ชมรู้จักศิลปินอยู่ก่อนแล้วจะ
ระแวดระวังในตัวคนที่แท้ของศิลปิน ซึ่งในภาพลักษณ์ที่เห็นแสดงภาพสะท้อนความก้าวร้าวที่แอบแฝง
อยู่ในสังคมทุกวันนี้ที่มีแต่ความปลอมแปลง สิ่งสำคัญที่ศิลปินต้องการนำเสนอคือ อย่างมลายไปกับภาพรวมแห่ง
ความเชื่อในสิ่งที่ไม่เห็น จำต้องไม่ได้ที่อยู่ควบคู่ไปกับการดำรงชีวิตผู้คนในสังคมไทยทุกวันนี้อย่างไม่มีหลักยึดที่เหมาะสม

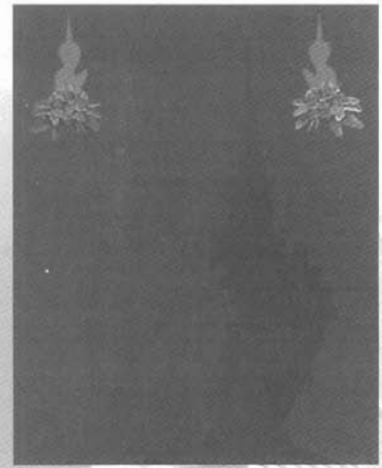
ภาพที่ 5 : ผลงานภาพถ่ายในชุด Bangkok Portfolio "ท่านผู้หญิง" ของลลิตวิชัย ปรัชญารัตติกุล
(Digital print, variable) ปี พ.ศ. 2547

6

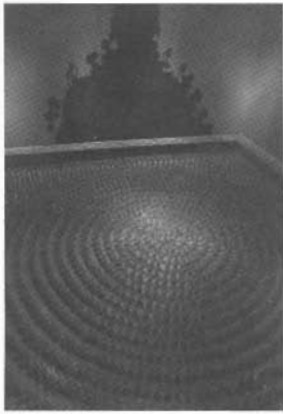

7

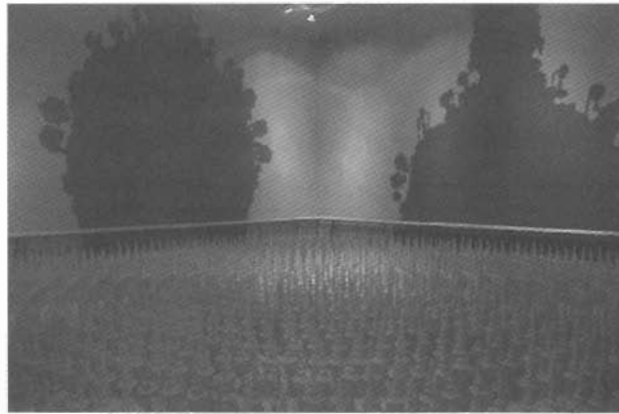

8

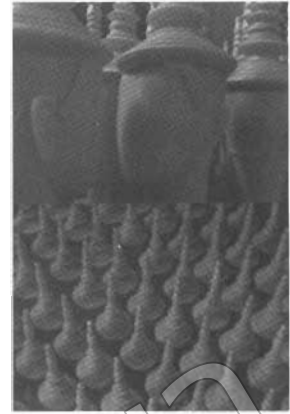
ภาพที่ 6-8 : ผลงานจิตรกรรมในชุด Bangkok Portfolio "นางฟ้ากับ 8 เชียน" ของลลิตวิชัย ปรัชญารัตติกุล
(acrylic color, 184x145 cm.) ปี พ.ศ. 2549

9

10

11

ภาพที่ 9-11 : ผลงานศิลปะจัดวางในชุด Bangkok Portfolio "บทสนทนาในความเงียบ" ของสิทธิชัย บรรณารัตติกุล (Rasin Object 1,200 Pieces, Mural Painting, Wood and Metal, Dimension Variable) ปี พ.ศ. 2550

สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์

ภาพรวมของผลงานชุด Bangkok Portfolio มีประเด็นที่ให้ออกคิดต่อผู้ชมคือ อย่าเชื่อในสิ่งลึกลับโดยไม่ได้ไตร่ตรอง ความเชื่อที่มีควมมาจากการพิสูจน์แล้วและควรเชื่อว่าทุกสิ่งต้องมาจากผลของการกระทำด้วยตนเอง อย่าหลงไปกับอะไรง่ายๆ เตือนให้ระวังสังคมที่มีความไม่จริงแฝงอยู่ ภาพลงในการดำเนินชีวิต ตระหนักในความเป็นจริงอย่าไปหลงใหลโลกแห่งภาพลงหรือไปสร้างภาพลงให้ตนเองมีความสุขแบบจอมปลอม ซึ่งไม่จริงให้ยอมรับในเหตุผลของความเป็นจริง สิ่งที่เราเห็นอาจไม่ใช่สิ่งที่เห็นก็ได้สิ่งที่เห็นก็อาจไม่ใช่สิ่งที่แท้ ให้มองทุกสิ่งเข้าไปให้ลึกถึงแก่น อย่ามองที่เปลือกนอก และการดำรงชีวิตต้องอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงเป็นตรรกะข้อเท็จจริง ศิลปินวิพากษ์วิจารณ์เสียดสีสังคมถึงสิ่งที่ไม่จริง แต่กลับยึดถือเป็นสิ่งสูงส่งและเชื่อตามๆ กันมาจากรุ่นสู่อีกรุ่น โดยไม่คัดค้านหรือตรวจสอบหาข้อเท็จจริง ว่าโลกแห่งความเชื่อที่ยึดถือกันนั้นแท้จริงแล้วสร้างผลกระทบตอชีวิตในอีกด้านหนึ่งหรือไม่ คือให้ผู้ที่เชื่อลองมองในมุมกลับบ้างหรือมองสองด้าน เปรียบเทียบหาสิ่งที่ให้เป็นเหตุเป็นผลต่อชีวิตมากกว่าที่จะมกมายโดยไม่คิด

เอกสารอ้างอิง

คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์. จากภายในสู่ภายนอก : การแสดงศิลปกรรมครั้งที่ 20 ของอาจารย์
คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร :
บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด, 2546.

คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์. ผู้หญิง : การแสดงศิลปกรรมครั้งที่ 21 ของอาจารย์คณะจิตรกรรม
ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด, 2547.

จรรยา โกมุทรัตนานนท์. สุนทรียศาสตร์: ปัญหาเบื้องต้นในปรัชญาศิลปะและความงาม. พิมพ์ครั้งที่ 3.
ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยรังสิต, 2551.

เจษฎา ทองรุ่งโรจน์. พจนานุกรมปรัชญาอังกฤษ-ไทย. กรุงเทพมหานคร : ไบแดง, 2548.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์ปรัชญาอังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, 2540.

วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะพินิจ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทต้นอ้อ๑๙๙๙จำกัด, 2542.

สิทธิชัย ปรัชญารัตติกุล. CONVERSATION IN SILENCE. กรุงเทพมหานคร . บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์
พับลิชชิ่งจำกัด, 2550.

สิทธิชัย ปรัชญารัตติกุล. สัมภาษณ์. 23 สิงหาคม 2551.

หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ศิลปกรรมทุนสร้างสรรค์ศิลป์ ปีระศรี ๒๕๔๙. กรุงเทพมหานคร :
บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด, 2550.

http://www.absoluteastronomy.com/topics/Nelson_Goodman

<http://spruce.flint.umich.edu/~simoncu/380/goodman.htm>